



Bruxelles, den 24.6.2020  
COM(2020) 265 final/2

PART 2/3

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN**

**TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG REVISIONSRETEN**

**Årlig forvaltnings- og effektivitetsrapport vedrørende EU-budgettet for 2019**

**DA**

**DA**

## 1.4. Økonomisk, social og territorial samhørighed



Alle beløb i mio. EUR.

Kilde: Europa-Kommissionen.

I 2019 blev der afsat 57 mia. EUR til programmerne under dette udgiftsområde, hvilket svarer til 35 % af det samlede EU-budget for året. Programmerne under samhørighedspolitikken gennemføres gennem delt forvaltning. Medlemsstaterne er ansvarlige for at tildele midler til specifikke tematiske områder under fondene, som planlægges gennem operationelle programmer.

Samhørighedsfinansieringens sigte er at skabe socioøkonomisk konvergens, modstandsdygtighed og territorial samhørighed, og den bidrager således til at håndtere både aktuelle og nye udfordringer og skabe grundlaget for EU's bæredygtige fremtid. Samhørighedspolitikken medvirker til at opfylde EU's nøgleprioriteringer gennem støtte til vækst og jobskabelse på EU-plan og strukturreformer på nationalt plan. Finansieringen spiller en central rolle i forberedelsen af den grønne og den digitale omstilling og bidrager til at skabe et mere retfærdigt og socialt Europa gennem støtte til foranstaltninger til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed og fattigdom og fremme af social inklusion.

Denne udgiftsområde omfatter følgende fonde:

- **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling**, som styrker den økonomiske og sociale samhørighed i EU ved at mindske ubalancer mellem regionerne. Foranstaltningerne er koncentreret om innovation og forskning, den digitale dagsorden, støtte til små og mellemstore virksomheder samt lavemissionsøkonomien og transportsektoren.
- **Samhørighedsfonden**, som hjælper de medlemsstater, der har de største udviklingsbehov (med en bruttonationalindkomst pr. indbygger på under 90 % af EU-gennemsnittet). Dens formål er at mindske de økonomiske og sociale forskelle og fremme bæredygtig udvikling.
- **Den Europæiske Socialfond**, som sigter mod at fremme beskæftigelses- og uddannelsesmulighederne i EU og forbedre situationen for de mest sårbare personer. Den investerer i EU's menneskelige kapital — arbejdstagere, unge og alle, der søger arbejde — gennem uddannelse og opkvalificering.
- **Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede**, hvorfra der ydes støtte til foranstaltninger såsom uddeling af fødevarer og elementær materiel bistand til de socialt dårligst stillede.
- **Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet**, der hjælper unge, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, med at blive integreret på arbejdsmarkedet.

### 1.4.1. Samhørighedsprogrammer forbedrer levestandarden, skaber beskæftigelse og fremmer vækst og konvergens i hele EU

Hovedformålet med disse programmer er at mindske de økonomiske og sociale forskelle mellem EU's regioner. Medlemsstaterne har en stor grad af fleksibilitet og et ansvar for at afdække de vigtigste politikområder, hvor der er behov for tiltag, som derefter kan gennemføres og samfinansieres af EU-programmerne. Afhængigt af medlemsstaternes udviklingsniveau skal de koncentrere en større eller mindre del af finansieringen på et begrænset antal udvalgte politikområder. Der bruges betydelige beløb på små og mellemstore virksomheder, transport, miljø og menneskelig kapital.

Støtte til små og mellemstore virksomheder er et centralt fokusområde. Den Europæiske Fond for Regionaludvikling har støttet investeringer i over 400 000 små og mellemstore virksomheder, hvilket har bidraget til at skabe yderligere 109 000 arbejdspladser <sup>(27)</sup> og dermed i høj grad været med til at styrke den økonomiske vækst. Den forventede jobskabelse havde ved udgangen af 2019, baseret på de udvalgte projekter, nået 83 % af de samlede jobskabelsesforventninger ved udgangen af 2023.

Levestandarden og samhørigheden styrkes yderligere ved at skabe forbindelse mellem EU's regioner gennem ny og forbedret transportinfrastruktur. Transportprojekter er afgørende for at skabe fortsat økonomisk udvikling i dårligt stillede regioner, give deres befolkninger bedre muligheder for at rejse samt skabe beskæftigelse og styrke EU's indre marked. Under **Samhørighedsfonden** og **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling** er der finansieret 4 259 km nye eller opgraderede veje og 938 km nye eller opgraderede banestrækninger <sup>(28)</sup>.

Et andet aspekt af samhørighedspolitikken er finansieringen af strukturelle forbedringer, som højner befolkningens levestandard og styrker sikkerheden. **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling** har indtil videre givet 27,5 mio. mennesker adgang til bedre sundhedsydelser. Sammen med **Samhørighedsfonden** finansierer den også opførelsen af vandforsyningsanlæg, spildevandsrensingsanlæg og affaldsgeanvendelsesplanlægning, og de igangværende projekter forventes at overgå de mål, der er fastsat for 2023.

Disse og andre projekter, der finansieres inden for rammerne af samhørighedspolitikken, har i høj grad hjulpet mindre udviklede medlemsstater og regioner med at indhente resten af EU målt i bruttonationalprodukt <sup>(29)</sup>. Det anslås, at hver euro, der bruges gennem samhørighedspolitikken, har givet et afkast på næsten 3 EUR i yderligere bruttonationalprodukt <sup>(30)</sup>. Den deraf følgende udvikling er til gavn for hele EU, både for samhørighedslandene og for de medlemsstater, der ikke er omfattet af samhørighedspolitikken. Sidstnævnte drager fordel af afsmittende virkninger af investeringer i mindre udviklede områder, både direkte gennem øget salg af investeringsprodukter og indirekte på grund af den øgede efterspørgsel fra husholdninger i samhørighedsområder, der skaber yderligere handel <sup>(31)</sup>.

Ud over de strukturelle investeringer fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Samhørighedsfonden ydes der via samhørighedspolitikken direkte støtte til borgernes muligheder for at videreudanne sig og erhverve de nødvendige kvalifikationer for at blive og forblive konkurrencedygtige på arbejdsmarkedet.

**Den Europæiske Socialfond** har inden udgangen af 2019 hjulpet 26 mio. mennesker gennem forskellige projekter <sup>(32)</sup>. Heraf har 3,1 mio. personer fundet job, og 3,7 mio. personer har fået en uddannelse takket være ESF-interventionen. Ungdomsarbejdsløsheden vækker stor bekymring i EU. Gennem **ungdomsbeskæftigelsesinitiativet** er det lykkedes via EU's budget at nedbringe arbejdsløsheden betydeligt i form af tilbud om uddannelse og erhvervsuddannelse til 2,7 mio. unge deltagere. Den Europæiske Socialfonds indsats er også rettet mod dårligt stillede grupper, og der blev f.eks. ydet støtte til 1,9 mio. handicappede samt 3,9 mio. migranter og personer med udenlandsk baggrund, som fik adgang til uddannelse og erhvervsuddannelse og dermed forbedrede deres beskæftigelsesegnethed. Samlet set kommer 40 % af

<sup>(27)</sup> Se bilag 1 — Oversigt over udbyttet af programmer under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

<sup>(28)</sup> Se bilag 1 — Oversigt over udbyttet af programmer under Samhørighedsfonden.

<sup>(29)</sup> Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, *Årlig aktivitetsrapport for 2019*.

<sup>(30)</sup> Kilde: SWD(2016) 318, "Ex-post evaluation of the ERDF and CF 2007-13", 19.9.2016.

<sup>(31)</sup> Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, *Årlig aktivitetsrapport for 2019*. Kilde: Eurostat og beregninger fra GD for Regionalpolitik og Bypolitik.

<sup>(32)</sup> Se bilag 1 — Oversigt over udbyttet af programmer under Den Europæiske Socialfond.

dem, der nyder godt af projekter finansieret af Den Europæiske Socialfond, og som finder beskæftigelse og får en uddannelse, fra dårligt stillede grupper.

## 1.4.2. Samhørighedsudgifter støtter den grønne omstilling gennem investeringer i bæredygtighed og arbejdsstyrke

Udgifterne på samhørighedsområdet styrker i høj grad EU's ambitiøse energi- og klimapolitikker og hjælper regioner og byer med at nå målet om klimaneutralitet inden 2050 og med at bidrage til en socialt retfærdig omstilling. Under 2014-2020-programmerne vil der inden udgangen af 2023 være blevet investeret over 47,5 mia. EUR <sup>(33)</sup> i lavemissionsøkonomien og tilpasning til klimaændringer.

Bekæmpelse af klimaændringer er et fælles projekt, men ikke alle regioner og medlemsstater har samme udgangspunkt. Ofte er der en omvendt sammenhæng mellem økonomisk udvikling og økonomiens bæredygtighed. Dette anerkendes i samhørighedspolitikken ved, at et af **Samhørighedsfondens** to vigtigste indsatsområder er rettet mod miljømæssigt set mindre udviklede medlemsstater, og at der via **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling** ydes støtte til omstillingen til en klimaneutral økonomi, hovedsagelig i mindre udviklede regioner.

Bæredygtige grønne investeringer fokuserer på bekæmpelse af klimaændringer gennem både afbødnings- og tilpasningstiltag. Her samles foranstaltninger til afbødning af klimaændringerne og de projekter, der tager fat på de underliggende årsager til klimaændringer for at bremse eller standse dem. Klimatilpasningsforanstaltninger er projekter, der øger robustheden i EU's økonomi og infrastruktur i forhold til de forventede eller faktiske klimaændringer. Der er sket finansiering af store projekter til forbedring af systemer til beskyttelse mod oversvømmelser, der berører over 4 mio. mennesker, og af projekter vedrørende beskyttelse mod skovbrande, der berører 10,8 mio. mennesker <sup>(34)</sup>.

Indsatsen for at modvirke klimaændringer omfatter bevaring af levesteder svarende til et areal på næsten 3 mio. ha, og der er planer om yderligere bevaring af næsten 9 mio. hektar <sup>(35)</sup>. Der er ligeledes gennemført en lang række projekter under samhørighedspolitikken, som skal reducere drivhusgasemissionerne. Disse projekter har på nuværende tidspunkt medført en reduktion af drivhusgasemissionerne på 1,3 mio. ton kuldioksid pr. år, og der er allerede nu udvalgt flere projekter, som årligt vil resultere i en yderligere reduktion på næsten 10,3 mio. ton CO<sub>2</sub>-ækvivalenter <sup>(36)</sup> <sup>(37)</sup>. Dette er opnået gennem projekter til fremme af vedvarende energikilder og finansiering af opførelsen af over 1 000 MW ekstra elektricitetskapacitet fra disse vedvarende energikilder <sup>(38)</sup>.

Desuden deltager Kommissionen aktivt i **initiativet for kulregioner under omstilling**, som yder skræddersyet støtte til omstillingen til ren energi i 13 kul- og kulstofintensive industriregioner. Disse bestræbelser vil blive videreført under den fremtidige finansielle ramme i form af forslaget til en **fond for retfærdig omstilling**, som tager sigte på at afbøde de sociale og økonomiske virkninger af energiomstillingen, f.eks. dem, der skyldes lukning af kulminer.

En retfærdig omstilling kan kun gennemføres, hvis den menneskelige kapital står i centrum. Gennem **Den Europæiske Socialfond** yder EU økonomisk støtte til opkvalificering og omskoling af arbejdstagere og forbereder dem dermed til fremtiden.

<sup>(33)</sup> Dette beløb når op på 66 mia. EUR, når den nationale medfinansiering medregnes.

<sup>(34)</sup> Regional Development Open Data Platform ( <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/4#> ). Data fra marts 2020.

<sup>(35)</sup> Regional Development Open Data Platform (<https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/6#>). Data fra marts 2020.

<sup>(36)</sup> CO<sub>2</sub>-ækvivalenter viser, hvor meget global opvarmning en given type og mængde drivhusgas kan forårsage, hvor den funktionelt ækvivalente mængde eller koncentration af CO<sub>2</sub> er brugt som reference.

<sup>(37)</sup> Regional Development Open Data Platform (<https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/6#>). Data fra marts 2020.

<sup>(38)</sup> Se bilag 1 — Oversigt over udbyttet af programmer under Samhørighedsfonden.

### 1.4.3. Der er gjort fremskridt med gennemførelsen, men det står klart efter resultatgennemgangen, at der stadig er behov for at øge betalingsniveauerne.

Gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken i perioden 2014-2020 fortsatte i marchfart i 2019 <sup>(39)</sup>. Over 322 mia. EUR, svarende til 92 % af den samlede finansiering, der er til rådighed for perioden, er allerede blevet tildelt konkrete projekter. Senest i december 2019 var der under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Socialfond og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet udvalgt over 1 mio. støtteberettigede projekter fra hele EU. **Ved udgangen af 2019 var projektudvælgelsesniveauet sammenligneligt med samme tidsramme i perioden 2007-2013.** Problemerne med gennemførelsen, f.eks. at de operationelle programmer først blev igangsat længe efter periodens begyndelse, er generelt blevet afhjulpet, men der er fortsat store forskelle mellem og inden for medlemsstaterne.

Et højt projektudvælgelsesniveau betyder ikke automatisk, at der påløber udgifter med det samme. **Betalingsbeløbene steg fortsat i 2019, men de samlede betalinger er lavere end på samme tidspunkt i den foregående periode.** Sammenlignet med programmeringsperioden 2007-2013 er andelen af mellemliggende betalinger for perioden 2014-2020 ved udgangen af sytten gennemførelsesår stadig 7 procentpoint lavere. Udgifterne viser sig ikke så hurtigt for projekter, der stadig befinder sig i planlægnings- eller indkøbsfasen, flerårige projekter eller projekter, der er umodne på anden vis.

Som et første skridt hen imod en **stærkelse af budgettet** omfattede den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 en resultatreserve på 6 % af rammebevillingerne til programmerne under samhørighedspolitikken, som blev sat til side ved periodens begyndelse. Den endelige tildeling af denne resultatreserve var betinget af, at programmerne nåede delmålene for 2018 <sup>(40)</sup>. Dette blev vurderet som led i **resultatgennemgangen** i 2019, der også omfattede alle tilgængelige resultater vedrørende de indberettede resultatdatas pålidelighed. Resultatreserven blev derefter frigivet til de prioriterede opgaver.

Overordnet set tegnede de prioriterede områder sig for 82 % af den samlede resultatreserve. Gennemgangen resulterede i en endelig frigivelse af 16,5 mia. EUR <sup>(41)</sup> ud af et samlet beløb på 20,2 mia. EUR <sup>(42)</sup> af resultatreserven. Beløbet kan nu bruges som oprindeligt planlagt. De resterende 3,7 mia. EUR i resultatreserven i de prioriterede områder, der ikke nåede deres delmål for 2018, vil blive omfordelt til de områder, der gjorde, således at investeringerne optimeres, og der sættes øget fokus på at opnå et målbart og effektivt udbytte af EU's samhørighedspolitik. Resultatgennemgangen kunne ikke gennemføres for nogle programmer ved udgangen af 2019, fordi overvågningssystemerne og dataene ikke var tilstrækkeligt pålidelige. Disse mangler blev imidlertid afhjulpet i begyndelsen af 2020, og resultatgennemgangen blev derfor endeligt gennemført.

Efter vurderingen af udbyttet af programmerne og regelmæssig overvågning af de finansielle fremskridt med programmerne blev en række af dem (14 % for regionaludvikling og 17 % for Den Europæiske Socialfond) identificeret som værende i vanskeligheder, dårlige eller kritiske. Disse programmer blev overvåget nøje, der blev indført afhjælpende foranstaltninger, som var skræddersyet til de enkelte operationelle programmer, og der blev fulgt op på specifikke spørgsmål, som blev identificeret på møder på højt plan, gennem tekniske udvekslinger, målrettet rådgivning og dialog med de nationale myndigheder.

Kommissionen har foreslået at lægge større vægt på resultater i budgetproceduren for de europæiske struktur- og investeringsfonde for den flerårige finansielle ramme 2021-2027. I stedet for at placere dele af programmernes finansieringsramme i en reserve baseret på resultater har Kommissionen foreslået, at der kun afsættes midler til de første fem år. Tildelingerne for de sidste to år vil blive foretaget på grundlag af en

<sup>(39)</sup> Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Strategisk rapport 2019 om gennemførelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (COM(2019) 627). Denne sammenfattende rapport om de årlige gennemførelsesrapporter og statusrapporter om gennemførelsen frem til udgangen af 2018 blev offentliggjort den 17. december 2019. For alle fonde samlet set er der udvalgt dobbelt så mange projekter (finansiering besluttet) siden 2017, som beløber sig til 464 mia. EUR (72 % af de samlede planlagte investeringer).

<sup>(40)</sup> Hvis resultaterne ultimo 2018 havde nået mindst 85 % af delmålsværdien, blev de anset for at være tilfredsstillende.

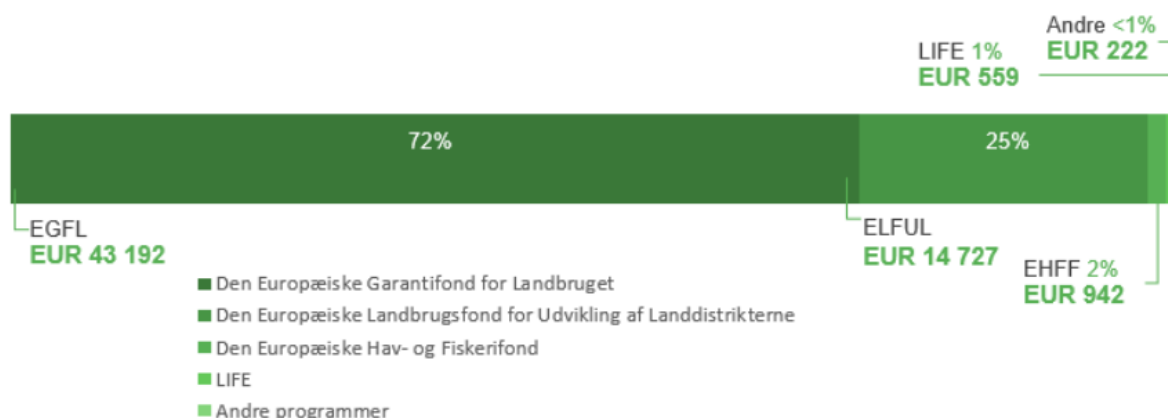
<sup>(41)</sup> Se bilag 1, Oversigt over udbyttet af programmer under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Socialfond.

<sup>(42)</sup> <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/A-guide-to-the-ESIF-performance-framework/szxz-5m2d>

omfattende og grundig midtvejs gennemgang, hvorefter der vil blive foretaget en omprogrammering i 2025 baseret på de fremskridt, der er gjort ved udgangen af 2024. Dette giver ikke kun mulighed for at gennemføre programdelene, men også for tage hensyn til ændrede socioøkonomiske situationer og nye, uforudsete udfordringer.

Med hensyn til den fremtidige samhørighedspolitik har Kommissionen foreslået en række foranstaltninger for at fremskynde gennemførelsen. Disse omfatter dels en gradvis genindførelse af reglen om, at medlemsstaterne kun har to år til at indsende betalingsanmodninger for forpligtelser, der er indgået før frigivelsen af den tildelte finansiering, dels fastsættelse af forfinansieringsniveauet til en lavere årlig betaling på 0,5 % af den samlede støtte til hver fond. Andre foreslåede foranstaltninger skal forenkle procedurer og regler for at fremskynde gennemførelsen og forbedre overvågningen af strømmene af programmidler.

## 1.5. Bæredygtig vækst: naturressourcer



Alle beløb i mio. EUR.

Kilde: Europa-Kommissionen.

I 2019 blev der afsat 59 mia. EUR til udgiftsområde 2, som støtter bæredygtig vækst inden for naturressourcer, svarende til 37 % af de samlede årlige budgetudgifter. Finansieringen af landbrugspolitikken var på niveau med sidste år. Under udgiftsområde 2 finansieres de to søjler i den fælles landbrugspolitik: søjle I, der består af **markedsstøtteforanstaltninger og direkte betalinger** finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget, og søjle II, **programmer for udvikling af landdistrikterne**, der finansieres af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne. Udgiftsområdet omfatter også Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og de internationale dele af den fælles fiskeripolitik samt miljø- og klimahandlingsprogrammet (Life).

Finansiering under dette udgiftsområde er af afgørende betydning for den grønne omstilling, for fødevarerforsynings kvaliteten, kvantitet og bæredygtighed og også for den økonomiske udvikling i landdistrikterne og de maritime samfund.

### 1.5.1. Udgifter til naturressourcer på landjorden og i vandet beskytter miljøet og hjælper med at håndtere klimakrisen

Alle programmer under dette udgiftsområde yder vigtige bidrag til opfyldelsen af EU's klimamål og bekæmpelsen af tab af biodiversitet, og de vil fortsat være vigtige i forbindelse med **den europæiske grønne pagt**.

Det vigtigste bidrag under dette udgiftsområde er **den fælles landbrugspolitik**. Der er to grundlæggende mål for denne politik, nemlig at sikre landbrugerne en rimelig indkomst og udvikle landdistrikterne i EU. Næsten alle landbrugere, der modtager støtte fra EU, gennemfører systematisk krydsoverensstemmelsesordningen og grønne foranstaltninger til gavn for miljøet og klimaet: afgrødediversificering, bevarelse af permanente græsarealer og øremærkning af 5 % af agerjorden til miljømæssigt gavnlige områder. Under politikken for udvikling af landdistrikterne ydes der fortsat støtte til forskellige typer af arealrelaterede betalinger i forbindelse med specifikke forvaltningskrav. Disse ledsages ofte af støtte til målrettede investeringer, uddannelse og rådgivning, som samlet set har en positiv indvirkning på biodiversitet, jordbund, vand og luft i både landbrugs- og skovbrugssektoren.

Fra 2018 <sup>(43)</sup> var 79 % af EU's samlede landbrugsareal omfattet af mindst én forgrønnelsesforpligtelse, hvilket øger denne foranstaltningens miljøvirkning, selv om medlemsstaterne har krævet undtagelser fra visse forgrønnelsesregler for at lette situationen for de landbrugere, der har været ramt af usædvanlige vejrforhold

<sup>(43)</sup> Kilde: Medlemsstaternes gennemførelsesrapporter for 2018 blev forelagt Kommissionen i juni 2019. Data for 2019 vil først foreligge i midten af juli 2020.

i de seneste tre år. Der er også gjort fremskridt med forvaltningskontrakter, som bidrager til kulstofbinding eller -bevaring eller til at mindske drivhusgas- og ammoniakemissioner. På nuværende tidspunkt er over 85 % af målene for klimaforanstaltninger i landbrugssektoren allerede nået i forvaltningen af biodiversitet, jordbund og vand.



En EU-medfinansieret kontrakt om arealforvaltning, der beskytter biodiversitet. *Kilde:* Europa-Kommissionen.

På trods af fremskridtene er der stadig store udfordringer i EU's landbrugssektor, navnlig i forbindelse med den europæiske grønne pagt, hvor EU har forpligtet sig til at skære yderligere ned på udledningen af drivhusgasser. De vigtigste naturressourcer, jord, luft og vand, er stadig under pres mange steder, og der er plads til yderligere fremskridt. Kommissionen har indarbejdet dette i forslagene til den fremtidige fælles landbrugspolitik i form af den "nye grønne arkitektur".

For at løse de miljømæssige udfordringer mere specifikt bidrager **LIFE-programmet** til gennemførelsen af det syvende miljøhandlingsprogram med integrerede projekter, der forbedrer borgernes livskvalitet, idet medlemsstaterne får hjælp til at overholde EU-lovgivningen på fem områder: natur, vand, luft, afbødning af klimaændringer og tilpasning til klimaændringer. LIFE-programmet har stor tiltrækningskraft og finansierer en lang række forskellige projekter. Kvaliteten af de udvalgte projekter og programmets merværdi fremgår f.eks. af antallet af personer, der får adgang til bedre luftkvalitet (1,5 mio.), og procentdelen af målrettede arter, hvis bevaringsstatus forbedres (42 %). De udvalgte projekter har haft en større virkning end oprindeligt forventet og har vist sig at have betydelige katalysatoreffekter. For hver euro, der bruges gennem LIFE, bruger andre partnere således 45 EUR <sup>(44)</sup>.

I projektet under Life Metamorphosis afprøves to innovative affaldshåndteringssystemer i industriel målestok: et til byaffaldsanlæg og det andet til agroindustrielle og andre organiske behandlingsanlæg. Desuden tester projektet biometan fra affaldsstrømme fra bilindustrien. Hvis de to prototyper godkendes, kan de årligt producere over 176 mio. kilowatt-timer vedvarende energi (tæt på det årlige elforbrug i 50 000 husstande) fem år efter projektets start.

Under den næste flerårige finansielle ramme bliver LIFE en vigtig del af den europæiske grønne pagt, idet der herfra ydes støtte til overgangen til klimaneutralitet inden 2050, gennemførelse af den **nye**

<sup>(44)</sup> Yderligere oplysninger findes i bilag 1.



**biodiversitetsstrategi for 2030, klimapagten, den reviderede klimatilpasningsstrategi** og indførelse af en ny streng, der er målrettet omstillingen til ren energi.

---

## 1.5.2. Innovativ landbrugspraksis understøtter landbrug og arbejdspladser og sikrer fødevarer sikkerhed

---

Landbrugssektorens andel af økonomien er faldet med tiden, men den er fortsat af afgørende betydning for vores samfund som helhed for at sikre en levedygtig fødevarerproduktion i EU. Dette og de udfordringer, der følger heraf, anerkendes i den fælles landbrugspolitik.

Et af hovedformålene med den fælles landbrugspolitik er at sikre befolkningen i landdistrikterne en rimelig levestandard. Dette mål forfølges dels ved at øge landbrugernes og landbrugsmedarbejdernes individuelle indtjening, når det er nødvendigt, og dels gennem direkte markedsinterventioner for at stabilisere markedspriserne.

I 2019 modtog omkring 6,2 mio. landbrugere **direkte betalinger**, færre end i 2018 (6,5 mio.), hvilket afspejler den gennemsnitlige faldende tendens i antallet af bedrifter. På den anden side er landbrugsfaktorindkomsten pr. fuldtidsbeskæftiget steget i forhold til 2013-niveauet, og det samme gælder den samlede faktorproduktivitet i landbrugssektoren. Direkte betalinger har givet landbrugerne mulighed for bedre at håndtere de negative indvirkninger på indtægterne som følge af faldende priser på landbrugsprodukter, og **markedsforanstaltningerne** har bidraget til at begrænse prisudsvingene på de fleste landbrugsprodukter. Især markedsforanstaltningerne var forholdsvis gavnlige og mindre nødvendige generelt i 2018 og 2019.

Der er dog stadig store **udfordringer**, som skal tages op i de kommende år. Landbrugsindkomsten halter stadig bagefter lønningerne i økonomien som helhed og er fortsat afhængig af direkte støtte. Desuden står en betydelig del af sektoren fortsat over for lav rentabilitet, bl.a. som følge af høje produktionsstandarder og produktionsomkostninger og den primære sektors fragmenterede struktur. På trods af direkte støtte fra den fælles landbrugspolitik når en stor del af landbrugsarbejdskraften ikke benchmarket for den gennemsnitlige nationale arbejdsproduktivitet. Endelig ses der stadig et fald i beskæftigelsen i landbruget på trods af de forskellige ordninger og foranstaltninger, som der ydes støtte til under de to søjler i den fælles landbrugspolitik, som gør det muligt at fokusere yderligere på behovene hos visse kategorier af støttemodtagere — navnlig unge landbrugere, små landbrugere og specifikke sektorer eller regioner med strukturelle problemer.

Nogle af disse spørgsmål hænger sammen med, at der er en udviklingskløft i landdistrikterne, som ofte har dårligere adgang til væsentlige infrastrukturer og tjenester. Dette problem behandles under den anden søjle i den fælles landbrugspolitik, **Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne**, hvorfra der ydes støtte til alle enheder, der arbejder i landdistrikterne, med henblik på at fremme bæredygtig og inklusiv vækst i EU. Ved udgangen af 2019 beløb de samlede betalinger udbetalt under denne fond til medlemsstaterne siden 2014, sig til 50,4 mia. EUR, hvilket placerer fonden foran de øvrige europæiske struktur- og investeringsfonde med hensyn til udbetalingshastigheden.

Generelt yder fonden et vigtigt bidrag til udviklingen. Eksempelvis er adgangen til bredbånd i landdistrikterne forbedret betydeligt (59 % af husstandene i landdistrikterne fik adgang til næste generation af internet i 2019). 86 % af samtlige husstande i EU havde bredbåndsadgang i 2019. <sup>(45)</sup> Opfyldelsen af målene for forbedring af bedrifternes levedygtighed og konkurrenceevne var forholdsvis god ved udgangen af 2018, i betragtning af at det normalt tager flere år at gennemføre investeringsforanstaltningerne. Generelt forbedrer investeringsstøtten de støttede bedrifternes økonomiske resultater og markedsdeltagelse. Bistand til kvalificerede landbrugere, herunder unge landbrugere, kan have en positiv indvirkning på bedrifternes levedygtighed, især hvad angår landbrugets produktivitet og konkurrenceevne.

**Resultatgennemgangen** i 2019 giver yderligere dokumentation for, at programmet har fungeret rimeligt godt, også i forhold til andre europæiske struktur- og investeringsfonde. Omkring 64 % af programmerne for

---

<sup>(45)</sup> Study on Broadband Coverage in Europe 2018 (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/study-broadband-coverage-europe-2018>).

udvikling af landdistrikterne havde nået alle deres milepæle ved udgangen af 2018, mens der for 13 % af programmerne havde været alvorlige problemer med at nå mindst én milepæl. Sådanne programmer var typisk knyttet til langsigtede investeringer, og de berørte medlemsstater traf korrigerende foranstaltninger.

Der er taget hensyn til forskellige spørgsmål i forslagene til **den fælles landbrugspolitik efter 2020**, som indfører en ny strategisk plan, der omfatter begge søjler og fokuserer på at støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og skabe modstandsdygtighed i landbruget i hele EU for at øge fødevarerens sikkerhed.

Støtten til udvikling af landdistrikterne kommer også til at yde et stort bidrag til den nye opfordring til at gennemføre bedre miljø- og klimaforanstaltninger i forbindelse med den europæiske grønne pagt. I planerne lægges der større vægt på forskning, teknologi og digitalisering, og fokus ligger specifikt på at tiltrække unge til landbruget og samtidig fremme beskæftigelse, vækst, social inklusion og lokal udvikling i landdistrikterne.

---

### 1.5.3. Investeringer i bæredygtigt fiskeri betaler sig, fordi de danner grobund for et højere og stabilt udbytte, økonomisk rentabilitet og arbejdspladser.

---

Udfordringerne i den maritime sektor er lidt anderledes og hænger i vid udstrækning sammen med spørgsmålet om beskæftigelse i kystområder og bæredygtig forvaltning af fiskebestandene. Nye økonomiske data viser, at bæredygtigt fiskeri betaler sig, fordi det skaber et højere og stabilt udbytte, økonomisk rentabilitet og arbejdspladser. **EU's politik for bevarelse af fiskeressourcerne** sigter som i tidligere år mod at sikre et maksimalt bæredygtigt udbytte for fiskebestandene senest i 2020. Når det er nødvendigt, iværksættes der nødforanstaltninger, f.eks. blev torskefiskeriet i den østlige del af Østersøen lukket i anden halvdel af 2019. Der er dog stadig behov for en øget indsats for at nå det maksimale bæredygtige udbytte for alle de bestande, der udnyttes kommercielt, inden 2020.

Som medlem af flere **regionale fiskeriforvaltningsorganisationer** fremmer EU bedre havforvaltning, bedre resultater, en kultur med overholdelse af regler og videnskabeligt baseret fiskeriforvaltning, herunder anvendelse af økosystembaserede og forebyggende tilgange. **Bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri** står fortsat højt på dagsordenen. EU støttede denne kamp gennem bilateralt samarbejde samt i regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, subregionale organer og globale fora.

Fleere af EU's havpolitiske tiltag har bidraget til at fremme investeringer i en **bæredygtig blå økonomi**. Den havbaserede vindkrafts kapacitet i EU vokser i forhold til landbaseret vindkraft. Havenergi er fortsat et relativt lille område, men nye teknologier forventes at øge kapaciteten betydeligt i den nærmeste fremtid. Medlemsstaterne har gjort fremskridt med hensyn til en bedre integration af akvakultur i deres fysiske planlægning og reduktion af den administrative byrde, men der er behov for en større indsats for at frigøre sektorens reelle potentiale.

Interventioner fra budgettet er ofte rettet mod at højne bæredygtigheden gennem investeringer i infrastruktur og digitalisering af aktiviteter. I 2019 havde over 8 700 fiskerifartøjer, omkring 10 % af EU-flåden, modtaget støtte fra **Den Europæiske Hav- og Fiskerifond**. Det anslås, at over 80 000 fiskere, deres ægtefæller eller partnere, 18 000 medlemmer af producentorganisationer og 40 000 ansatte i forarbejdningsvirksomheder nyder godt af støtten <sup>(46)</sup>.

**Resultatgennemgangen** i 2019 viste, at 70 % af EU's prioriteringer under Den Europæiske Hav- og Fiskerifond havde nået deres milepæle. 20 % af alle resultatreserver svarende til 67 mio. EUR blev stillet til rådighed til omfordeling, fordi den dermed forbundne prioritering ikke havde nået milepælen. Omfordelingen af reserven gjorde det muligt for de fleste medlemsstater at foretage en mere omfattende gennemgang af deres operationelle programmer. Kun én medlemsstat (Slovakiet) har mistet resultatreserven.

---

<sup>(46)</sup> Se bilag 1 — Oversigt over udbyttet af programmer under Den Europæiske Hav- og Fiskerifond.

## 1.6. Sikkerhed og medborgerskab

I 2019 blev der afsat 4 mia. EUR (2 %) af forpligtelsesbevillingerne til "Sikkerhed og medborgerskab" (udgiftsområde 3). Disse programmer omhandler centrale politiske udfordringer såsom migration, grænseforvaltning, retshåndhævelse, sikkerhedsrelaterede risici samt sundhed og forbrugerbeskyttelse, kultur, bekæmpelse af alle former for intolerance og fremme af sårbare gruppers rettigheder.

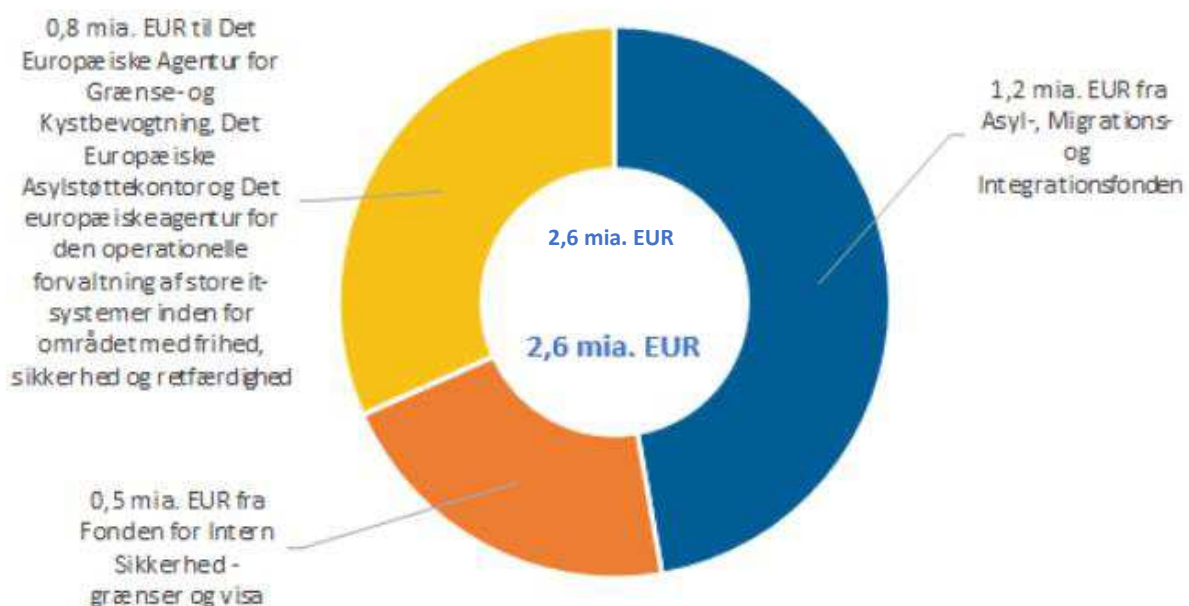


Alle beløb i mio. EUR.

Kilde: Europa-Kommissionen.

### 1.6.1. EU-budgettet yder støtte og solidaritet til migration og grænseforvaltning i EU's medlemsstater

EU's budget støttede den fortsatte omfattende indsats i EU for at håndtere udfordringerne med migration og effektiv forvaltning af Unionens ydre grænser. Arbejdet med den europæiske dagsorden for migration bidrog på positiv vis til at erstatte den usikre og ukontrollerede migration med en **sikker, velordnet og regulær migration**. Nedenfor vises en oversigt over bevillingerne for 2019 under udgiftsområde 3 (EU-interne). Finansiering fra eksterne instrumenter (udgiftsområde 4) bidrager også til migrationspolitikens eksterne dimension, navnlig ved at tage fat på de grundlæggende årsager til migration.



Støtte til <sup>(47)</sup> løsning af migrationsudfordringer til medlemsstaterne og EU-agenturerne i 2019.

Kilde: Europa-Kommissionen.

Under EU-budgettet er der siden 2015 ydet næsten 11 mia. EUR i støtte til medlemsstaterne og EU's agenturer for at imødegå de øjeblikkelige udfordringer lokalt, investere i stærkere og mere effektive asylsystemer, mere effektive tilbagesendelsesprocedurer og integrationsforanstaltninger samt bedre forvaltning af EU's ydre grænser. Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden og Fonden for Intern Sikkerhed spiller en vigtig rolle i den umiddelbare reaktion på migrationsspørgsmål og støtter integrationen af tredjelandsstatsborgere i EU's samfund, mens Den Europæiske Socialfond støtter integration på arbejdsmarkedet og social inklusion af migranter. Siden 2015 <sup>(48)</sup> er der opnået følgende resultater.

#### Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden har hjulpet:

- over 2 mio. mennesker med støtte til asyl eller indkvartering, og fonden har finansieret næsten 30 000 indkvarteringspladser
- næsten 6 mio. mennesker med integrationsstøtte, **og over 70 000 personer har deltaget i aktiviteter forud for afrejsen**
- næsten 159 000 mennesker med frivilligt at vende tilbage, og næsten 115 000 personer har fået hjælp til tilbagesendelse og reintegration
- **over 62 000 personer med behov for international beskyttelse er med støtte fra fonden blevet tilbudt sikre og lovlige adgangsveje til EU via genbosættelsesordninger**
- sammen med De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge er der skabt 25 000 indkvarteringspladser på det græske fastland og øerne og ydet kontanthjælp til over 90 000 asylansøgere
- sammen med internationale partnerorganisationer er 1 100 pladser stillet til rådighed for uledsagede børn på det græske fastland, hvor der er skabt adgang til undervisning på offentlige skoler til over 12 000 børn.

#### Fonden for Intern Sikkerhed har bidraget til:

- at forbedre infrastrukturen på 1 987 medlemsstaters konsulater
- at uddanne 3 629 medarbejdere, herunder 424 indvandringsforbindelsesofficerer, der er udstationeret på EU's ambassader rundt om i verden
- at støtte uddannelse af over 15 500 embedsmænd i grænseforvaltningsarbejde og kriminalitetsforebyggelse
- at finansiere 202 fælles efterforskningshold og den europæiske tværfaglige platform mod kriminalitetstrusler.

Kilde: Europa-Kommissionen.

På grundlag af sit nuværende mandat udsendte **Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning** i 2019 omkring 7 000 grænsevagter og andre eksperter for at bistå medlemsstaterne med at beskytte EU's grænser og gennemføre EU's tilbagesendelsespolitik. Frontex organiserede tilbagesendelse af næsten 16 000 personer og bidrog til at redde over 28 600 migranter til søs. <sup>(49)</sup> Ud over at dæmme op for irregulær indvandring har Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning fælles operationer hjulpet med at beslaglægge 390 stjålne køretøjer og over 125 ton narkotika ved de ydre grænser.

2019 var et skelsættende år for EU's grænseforvaltning takket være de nye regler, der styrkede Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning, og som trådte i kraft i december <sup>(50)</sup>. Med disse regler kan agenturet støtte medlemsstaterne i deres grænseforvaltningsaktiviteter og sammen med dem

<sup>(47)</sup> Værdier i henhold til rapporten om migration for 2019, der afspejler C1-bevillinger, undtagen Fonden for Intern Sikkerhed og sikkerhedsrelaterede decentrale agenturer.

<sup>(48)</sup> Baseret på medlemsstaternes regnskabsafslutning for regnskabsårene 2015-2019.

<sup>(49)</sup> Datakilde: Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning. Agenturet kan kun hjælpe medlemsstaterne med at gennemføre afgørelser om tilbagesendelse, der er truffet af de kompetente nationale myndigheder.

<sup>(50)</sup> Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt.

gennemføre en integreret grænseforvaltning på EU-plan. Disse omfattende nye regler styrker EU's forvaltning af de ydre grænser og danner grundlag for oprettelsen af et fast korps bestående af 10 000 operationelle medarbejdere i agenturet. Dette stående korps får udøvende beføjelser og eget udstyr, så det kan gribe ind ved EU's ydre grænser, når det er nødvendigt, eller når det kræves af nabolande uden for EU. Det styrkede mandat kræver en betydelig årlig forhøjelse af EU's bidrag til agenturet i løbet af den næste finansielle ramme som foreslået af Kommissionen i overensstemmelse med den gradvise stigning i antallet af ansatte og udstyr.

---

## 1.6.2. EU-budgettet beskytter borgerne gennem en styrkelse af EU's civilbeskyttelseskapacitet

---

Katastrofer kender ingen grænser. **En velkoordineret reaktion på EU-plan forhindrer dobbeltarbejde** og sikrer, at bistanden opfylder de reelle behov i den berørte region. Bistand til civilbeskyttelse består af støtte, der ydes til landene umiddelbart efter en katastrofe for at mindske tabet af menneskeliv samt de miljømæssige, økonomiske og materielle skader, der er forårsaget af katastrofer. Den europæiske katastrofeberedskabskapacitet skal sikre en sammenhængende, forudsigelig, omkostningseffektiv og mere synlig EU-reaktion på katastrofer; tjenesten er klar til at hjælpe overalt i medlemsstaterne og i tredjelande efter behov. EU's civilbeskyttelsesordning finansieres dels under udgiftsområde 3, dels under udgiftsområde 4.

**EU styrkede i marts 2019 risikostyringen i katastrofesituationer ved at opgradere civilbeskyttelsesordningen.** Resultatet var rescEU, der skal forbedre både beskyttelsen af borgerne mod katastrofer og håndteringen af nye risici. rescEU omfatter en ny EU-kapacitetsreserve ("rescEU-reserven"), som i første omgang består af en flåde af brandslukningsfly og helikoptere. rescEU reagerer dog ikke kun i forbindelse med skovbrande, men også over for andre trusler som f.eks. akut behov for medicin og medicinsk udstyr eller kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare hændelser. **Inden civilbeskyttelsesordningen blev opgraderet, var den blevet aktiveret 20 gange i 2019 efter tre anmodninger fra EU-lande og 17 fra lande uden for EU.** Senere i 2019 blev rescEU-programmet også aktiveret i forbindelse med skovbrandene i Grækenland, og der blev udført yderligere forberedende arbejde med henblik på at gennemføre den nye rescEU-mekanisme. Nu er alle bestræbelser på grund af covid-19-udbruddet rettet mod at skabe beredskabslagre af medicinsk udstyr med et indledende budget på 50 mio. EUR.

---

## 1.6.3. EU-budgettet støtter det indre marked ved at fremme forbrugernes og borgernes sikkerhed

---

Forbrugerne skal kunne stole på, at usikre produkter ikke kommer ind på EU-markedet, og at de relevante regler håndhæves virkningsfuldt og effektivt, både nationalt og på tværs af grænserne. Derfor støtter EU en koordineret og sammenhængende tilgang til håndhævelse af sikkerheds- og markedsovervågningsreglerne i medlemsstaterne. Gennem **forbrugerprogrammet** indsendte medlemsstaternes myndigheder i 2019 over 2 000 meddelelser om farlige produkter gennem det hurtige varslingsystem for farlige nonfoodprodukter.

Sikkerhed er lige så vigtigt, når det drejer sig om fødevarer. **Fødevarer og foder-programmet** bidrager til at skabe et højt sundhedsniveau for mennesker, dyr og planter i hele fødevarekæden ved at forebygge og udrydde sygdomme og skadegørere og ved at sikre, at forbrugerne og miljøet beskyttes godt. Samtidig med at det generelle sikkerhedsniveau højnes, forbedrer disse foranstaltninger også EU's fødevarer- og foderindustri konkurrenceevne og fremmer jobskabelsen. I 2019 blev ca. 13 500 offentligt ansatte med ansvar for offentlig kontrol i medlemsstaterne og tredjelande videreuddannet for at forbedre kontrollernes effektivitet, produktivitet og pålidelighed.

**Programmet for retlige anliggender** fremmer det retlige samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder og bidrager til en virkningsfuld og sammenhængende anvendelse og håndhævelse af EU-retten på det civil- og strafferetlige område, rettigheder for personer, der er mistænkt eller tiltalt for kriminalitet, og rettighederne for ofre for kriminalitet. Programmet for retlige anliggender støtter anvendelsen af mange af EU's instrumenter inden for det retlige samarbejde i straffesager, såsom den europæiske arrestordre, som er

det mest vellykkede EU-instrument i straffesager med over 10 000 sager om året. Det elektroniske informationssystem for strafferegistre, som er et it-system, der anvendes af medlemsstaternes centrale myndigheder, har registreret en stor stigning i antallet af informationsudvekslinger. Ved udgangen af 2019 havde der således været over 3,5 mio. informationsudvekslinger i systemet.

## 1.7. Et globalt Europa

I 2019 blev der afsat 12 mia. EUR i forpligtelsesbevillinger (7 % af det samlede budget) til "Et globalt Europa" (udgiftsområde 4), som er fordelt på de vigtigste programmer som følger:



Programmerne under dette udgiftsområde bidrager til at skabe et stærkere Europa i verden. De finansierer geografiske og tematiske foranstaltninger, som **hjælper de fattigste i verden og sikrer, at EU fremmer demokrati, fred, solidaritet, stabilitet, fattigdomsbekæmpelse, velstand og naturressourcebevarelse**, både i EU's umiddelbare nabolande og i hele verden. EU's udviklings- og naboskabspolitikker og andre eksterne politikker har samme centrale mål, nemlig fremme af en bæredygtig økonomi, der ikke er i modstrid med social og miljømæssig udvikling, menneskerettigheder og fremme af demokrati, god regeringsførelse og retsstatsprincippet. EU har videreført sin indsats med hensyn til kriseforebyggelse for at bevare freden og styrke den internationale sikkerhed.

### 1.7.1. Eksternt samarbejde håndterer globale udfordringer, fremmer EU's værdier og bidrager til fred og velstand i verden

Inden for rammerne af EU's foranstaltninger udadtil er hovedformålet med **udviklingssamarbejdet** at nedbringe og på sigt udrydde fattigdom. EU's indsats og bidrag har navnlig medvirket til at skabe fødevarer- og ernæringsikkerhed, udvikle et bæredygtigt landbrug samt til at støtte sundheds- og uddannelsesprogrammer, herunder ved at fremme ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders indflydelse og status, børns rettigheder og kultur. Økonomisk vækst og jobskabelse støttes gennem handel og udvikling af den private sektor, navnlig med hensyn til lokale iværksættere, ved at styrke den digitale økonomi og ved at tilbyde uddannelse til den lokale arbejdsstyrke.

**Den europæiske grønne pagt har en stærk eksternt dimension, hvis sigte er at styrke EU's rolle som global leder i miljø-, klima- og energispørgsmål.** I 2019 forbedrede EU integrationen af miljø og klimaændringer i alle instrumenter og sektorer i EU's internationale samarbejde og udvikling med henblik på en effektiv gennemførelse af 2030-dagsordenen og Parisaftalen.

Den ambitiøse **plan for eksterne investeringer** omfatter innovative metoder til mobilisering af offentlige og private midler til udviklingsfinansiering. Gennem initiativer som den digitale energifacilitet har EU lagt grundlaget for at modernisere og digitalisere energisektoren, fremme innovative forretningsmodeller og skabe de nødvendige forudsætninger for øget adgang til bæredygtig energi på verdensplan med særligt fokus på Afrika.

Det civile og demokratiske rum bliver stadig mindre, og EU har derfor på verdensplan bekræftet sin ubetingede støtte til disse værdier, samtidig med at Unionen bekræfter sin centrale rolle i internationale fora. Ifølge Verdensbankens opgørelse over overholdelse af "retsstatsprincippet" er situationen blevet værre siden 2014. De begrænsede fremskridt, der blev gjort mellem 2015 og 2018 med hensyn til antallet af kvinder i de nationale parlamenter, forsvandt således i 2019. EU har fortsat fremmet demokrati, retsstatsprincippet, god regeringsførelse og internationale retsprincipper, navnlig gennem **Det Europæiske Instrument for Demokrati og Menneskerettigheder**.

I 2019 blev der opnået store resultater med projekter og programmer i **Latinamerika** inden for nøglesektorer som vand og klimaændringer, den private sektor og investeringer, økonomisk udvikling, sikkerhed, retsstatsprincippet og regeringsførelse. Med hensyn til regionalt samarbejde blev der igangsat vellykkede initiativer i strategiske sektorer, som blev videreudviklet i løbet af året. På sikkerhedsområdet blev der vedtaget to foranstaltninger, som fremmer samarbejde om integreret grænseforvaltning mellem latinamerikanske lande, idet fire grænseovergangssteder, der involverer syv lande, blev udvalgt. Samtidig blev der ydet støtte til bekæmpelse af menneskehandel.

Udviklingssamarbejdet i **Asien og Mellemøsten/Golfen** fokuserede i 2019 på de mindst udviklede og mest skrøbelige lande med særlig vægt på god regeringsførelse og bæredygtige sektorreformer. Der blev sat øget fokus på jobskabelse og bæredygtig og inklusiv vækst gennem fremme af investeringer. Udviklingen af den private sektor spillede en central rolle, da den har stor betydning for en bæredygtig økonomisk udvikling og vækst.

**Instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred**, har været af stor betydning i EU's bestræbelser på at fremme fred under forskellige omstændigheder i Afghanistan, Den Centralafrikanske Republik, Colombia, Libyen, Syrien, Ukraine og Yemen. Det har været afgørende at styrke dialogen med civilsamfundet, forebygge konflikter og gennemføre fredsofbygningsinitiativer for at forhindre en forværring af humanitære kriser. Beskyttelsen af civile samfund er blevet styrket gennem støtte til sikkerheds- og forsvarsstyrker i ustabile regioner.

**Den humanitære bistand** supplerer udviklingssamarbejdet med sit behovsbaserede perspektiv, der tager højde for konflikter og naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer. Bistanden ydes i overensstemmelse med de humanitære principper om medmenneskelighed, neutralitet, upartiskhed og uafhængighed. I alt modtog 177 mio. mennesker humanitær bistand i 2019. I 2019 gik den største andel af budgettet for humanitær bistand til flygtninge og mennesker, der er internt fordrevne på grund af konflikterne i Syrien og Yemen, mens 23 % mellem 2014 og 2019 gik til "**glemte kriser**" (kriser med ringe medieopmærksomhed og dårlig dækning), såsom den regionale flygtningekrise i Burundi, konflikten i Ukraine og konflikten vedrørende guerillabevægelsen FARC i Colombia. EU fortsatte sin indsats i forbindelse med kriseforebyggelse for at bevare freden og styrke den internationale sikkerhed. EU var til stede under alle alvorlige humanitære kriser i 2019. I forbindelse med større kriser reagerede EU konsekvent på situationer, hvor andre donorer ikke var til stede, og fungerede ofte som koordinator og katalysator. Programmet bidrog også til at **opbygge kapacitet og modstandsdygtighed i sårbare eller katastroferamte samfund**. Beredskabsforanstaltningerne har hjulpet 38 mio. mennesker i områder, hvor der er risiko for katastrofer. Et afgørende aspekt, der ligger til grund for EU's positive resultater med hensyn til at fremme modstandsdygtighed, er den gradvise overgang til kontantbaseret bistand, idet Kommissionen fastholdt sit tilsagn om at yde 35 % af den humanitære bistand gennem kontantoverførsler.

---

## 1.7.2. EU håndterer migrationsudfordringerne i samarbejde med sine internationale partnere

---

Siden begyndelsen af migrationskrisen i 2015 har EU ydet vital støtte og beskyttelse til millioner af mennesker i nød og derigennem hjulpet med at afhjælpe de grundlæggende årsager til irregulær migration og tvangsfordrivelse ved at skabe økonomiske og beskæftigelsesmæssige muligheder og styrke modstandsdygtigheden. EU har også bidraget til at skabe grundlag for lovlig migration, bl.a. gennem genbosætning og effektiv migrationsstyring. Arbejdet med at forhindre irregulær migration fortsatte i samarbejde med partnerlandene, bl.a. ved at bekæmpe migrantsmuglernetværk i Sahel. Arbejdet med



effektivt at tilbagesende personer uden opholdsret i EU eller i andre lande blev videreført. Ved udgangen af 2019 var antallet af irregulære grænsepassager ved EU's grænser 92 % <sup>(51)</sup> under rekordniveauet i 2015.

Desuden fortsatte EU **samarbejdet med partnere i hele verden om at tackle udfordringer i forbindelse med tvangsfordrivelse**. Hvert år går 80 % af EU's humanitære hjælpebudget (1,6 mia. EUR i 2019) til projekter, der hjælper tvangsfordrevne og deres værtssamfund med at dække deres umiddelbare grundlæggende behov i situationer med konflikt, krise eller langvarig fordrivelse.

I 2019 bidrog **EU's Nødtrufond for Afrika** til at lette den politiske dialog med afrikanske partnerlande, anvendte innovative tilgange og skabte bemærkelsesværdige og synlige resultater på tværs af fondens tre operationelle vinduer (Nordafrika/Afrikas Horn/Sahel og Tchadsøen) ved at indhente finansiering og ekspertise fra en bred vifte af interessenter. Fonden har yderligere konsolideret sine resultater og bragt det samlede antal godkendte programmer op på 224 med et samlet budget på 4,4 mia. EUR.

**Faciliteten for flygtninge i Tyrkiet** yder fortsat hårdt tiltrængt bistand til flygtninge og værtssamfund i Tyrkiet på alle de prioriterede områder, faciliteten dækker, dvs. grundlæggende behov, uddannelse, sundhedspleje, beskyttelse, socioøkonomisk støtte og kommunal infrastruktur. Den første tranche på 3 mia. EUR er blevet udnyttet fuldt ud, og der er gennemført 72 projekter. Det samlede driftsbudget for anden tranche på 3 mia. EUR blev bevilget ved udgangen af 2019. Facilitetens styringsudvalg mødes regelmæssigt for at overvåge og styre gennemførelsen af faciliteten. De halvårlige overvågningsrapporter, som er offentligt tilgængelige, bekræfter, at faciliteten fortsat opfylder sine mål.

Takket være faciliteten har over 1,7 mio. flygtninge adgang til en månedlig kontantydelse, kaldet det sociale nødsikkerhedsnet, som skal hjælpe dem med at dække deres basale behov. Ved udgangen af 2019 havde den humanitære bistand hjulpet 1,7 mio. af de mest sårbare flygtninge. I alt 684 919 syriske børn blev indskrevet i skoleåret 2019-2020 — svarende til 63 % af det samlede antal syriske børn i skolealderen i Tyrkiet. Over 3 900 uddannelsesfaciliteter (herunder førskolecentre) er blevet opgraderet med nyt udstyr, siden faciliteten blev sat i drift, og der er opført 40 nye skoler. Yderligere 320 er ved at blive bygget. Desuden er 179 sundhedscentre nu i drift. Siden facilitetens indførelse er der ydet 11,9 mio. primære sundhedsydelser til flygtninge, mens der er givet 3,5 mio. vaccinationer til syriske spædbørn og gravide kvinder.

I juni 2019 har **EU's trustfond som reaktion på den syriske krise** leveret ydelser inden for uddannelse, sundhed, vandforvaltning, indkomstmuligheder og andre tjenester til 4,3 mio. mennesker i de lande, der er ramt af den syriske krise. I alt er 92 sundhedscentre blevet opgraderet, moderniseret og udstyret.

### 1.7.3. EU-budgettet hjælper nabolandene med at udvikle og bevare stabile demokratiske institutioner

**Instrumentet til førtiltrædelsesbistand** støtter kandidatlande og potentielle kandidatlande med at vedtage og gennemføre de politiske, institutionelle, retlige, administrative, sociale og økonomiske reformer, der er nødvendige for at overholde EU's værdier. Det hjælper dem også med gradvist at tilpasse sig EU's regler, standarder, politikker og praksis med henblik på EU-medlemskab. Der ydes finansiel bistand til modtagerlandene <sup>(52)</sup> på fem politikområder: a) reformer som led i forberedelsen til EU-medlemskab og dertil knyttet institutions- og kapacitetsopbygning b) socioøkonomisk og regional udvikling c) beskæftigelse, socialpolitikker, uddannelse, fremme af ligestilling mellem kønnene og udvikling af menneskelige ressourcer d) landbrug og udvikling af landdistrikter e) regionalt og territorielt samarbejde. Nedenstående boks er et eksempel på dette instruments funktion.

I **Nordmakedonien** forringes både overfladevandets og grundvandets kvalitet på grund af udledning af ubehandlet eller utilstrækkeligt behandlet spildevand. Med det spildevandsbehandlingsanlæg, der er opført i

<sup>(51)</sup> Fald fra 1 822 177 i 2015 til 141 741 i 2019.

<sup>(52)</sup> De nuværende modtagere er: Albanien, Bosnien-Hercegovina, Nordmakedonien, Kosovo (denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med FN's Sikkerhedsråds resolution 1244/1999 og Den Internationale Domstols udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring), Montenegro, Serbien og Tyrkiet.

den østlige del af landet, har hele befolkningen i denne region, i alt 54 676 indbyggere, nu adgang til korrekt rensset spildevand. Alle landbrugsbedrifter kan også udnytte de bedre miljøforhold til deres produkter. Både borgernes sundhed og naturens vilkår forbedres. Der udledes nu mindre ubehandlet kommunalt spildevand i Strumica-floden, hvilket mindsker den negative indvirkning på vandressourcernes kvalitet, naturen og sundheden i Strumica-regionen.

**Retsstatsprincippet** bliver et endnu mere centralt spørgsmål i forbindelse med tiltrædelsesforhandlinger, f.eks. i form af bekæmpelse af korruption og et stærkere fokus på de grundlæggende funktioner i demokratiske institutioner, reform af den offentlige forvaltning og støtte til økonomiske reformer. Udvidelseslandene har gjort fremskridt på disse grundlæggende områder, der indgår i de politiske kriterier. Ved udgangen af 2019 var det kun Tyrkiet, der oplevede tilbagegang på områderne retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, reform af den offentlige forvaltning og en fungerende markedsøkonomi. Dette førte i august i 2018 til vedtagelsen af et revideret vejledende strategidokument. De oprindelige vejledende tildelinger til førtiltrædelsesmidler i Tyrkiet for perioden 2018-2020 blev reduceret med 40 %. Ved udvælgelsen af projekter under det nye instrument for førtiltrædelsesbistand vil der blive lagt vægt på de grundlæggende områder af EU-retten, navnlig retsstatsprincippet, og det er kun teknisk modne projekter, som udvælges til at modtage støtte.

**Det europæiske naboskabsinstrument** er det vigtigste finansielle instrument til gennemførelse af den europæiske naboskabspolitik <sup>(53)</sup>, som støtter politiske og økonomiske reformer med det formål at fremme stabilitet, sikkerhed og velstand i EU's umiddelbare nabolande. Der er især sket en positiv udvikling i de østlige nabolande med gode resultater på de prioriterede områder økonomi, konnektivitet og et stærkere samfund. Der er dog stadig behov for fremskridt på retsstatsområdet, bekæmpelse af korruption, fremgang for civilsamfundet og mediernes uafhængighed. I det sydlige naboskabsområde hæmmes fremskridtene af eksterne faktorer såsom politisk ustabilitet og sikkerhedssituationen. Samarbejdet med partnerlandene i Nordafrika er udfordrende og afhænger af, hvordan situationen udvikler sig, navnlig i Libyen. Ikke desto mindre betyder Tunesiens indsats for demokratiske og økonomiske reformer og genoptagelsen af samarbejdet med Marokko, at fortsat støtte er relevant og tegner lovende. I hele Mellemøsten destabiliserer igangværende konflikter, usikkerhed og dårlig regeringsførelse EU's partnere, begrænser handel og investeringer og begrænser befolkningens muligheder. Det store antal flygtninge og fordrevne forværrer disse strukturelle mangler.

---

#### 1.7.4. Øget virkningsfuldhed, fleksibilitet og sammenhæng i EU's eksterne instrumenter

---

Kommissionen har stillet forslag til et nyt, integreret **instrument for naboskab, udvikling og internationalt samarbejde** under den fremtidige flerårige finansielle ramme. Dette bliver EU's vigtigste redskab til at bidrage til at udrydde fattigdom og fremme bæredygtig udvikling, velstand, fred og stabilitet. Det nye langsigtede budget vil føre til en betydelig modernisering af EU-budgettets eksterne dimension. På grundlag af erfaringerne fra de nuværende instrumenter vil det effektivisere og synliggøre EU's eksterne politikker, styrke koordineringen med interne politikker og give EU fleksibilitet til at reagere hurtigere på nye kriser og udfordringer.

---

<sup>(53)</sup> Med sin europæiske naboskabspolitik, der blev revideret i november 2015, samarbejder EU med sine sydlige og østlige nabolande for at fremme stabilitet, sikkerhed og velstand i overensstemmelse med den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik.

## 1.8. Særlige instrumenter

### 1.8.1. EU's budget har været et udtryk for solidaritet inden for EU gennem finansieringen af katastrofeindsatser og bekæmpelsen af globaliseringens virkninger

#### Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen

**Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen** yder støtte til afskedigede arbejdstagere og personer, hvis erhvervsaktivitet er ophørt som følge af gennemgribende strukturelle ændringer i verdenshandelsmønstrene, der kan tilskrives globaliseringen, eller som følge af den globale finansielle og økonomiske krises negative virkninger. Mellem 2014 og 2019 blev der gennem Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen ydet støtte til 45 047 arbejdstagere og 4 099 unge, som ikke var i beskæftigelse eller under uddannelse, i 27 forskellige økonomiske sektorer. I 2019 blev der kun indgivet én ansøgning (som ikke blev godkendt), muligvis på grund af færre massive afskedigelser som følge af globaliseringen og en generel forbedring af den økonomiske situation i medlemsstaterne før krisen, hvilket gjorde det lettere at få arbejdstagerne ind på arbejdsmarkedet igen.

Ifølge de endelige rapporter, der blev modtaget mellem 2017 og 2019, har gennemsnitligt 61 % af de arbejdstagere, der har modtaget bistand, fået nyt arbejde efter intervention fra Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen. Andelen af personer, der vender tilbage til arbejdsmarkedet, varierede imidlertid fra 40 % til 92 % afhængigt af økonomisk sektor og det berørte område, da dette tal påvirkes af de lokale og regionale arbejdsmarkeders absorptionsevne.

De indsatsområder, der blev identificeret i midtvejsevalueringen for 2014-2020, er bl.a. den langvarige mobiliseringsprocedure og de vanskeligheder, medlemsstaterne har med at udarbejde den omfattende baggrundsanalyse af den udløsende begivenhed (globalisering eller kriser), der er nødvendig for at kunne mobilisere finansieringen. Disse betænkeligheder behandler Kommissionen i sit forslag til det næste langsigtede budget, i henhold til hvilket Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen udelukkende vil basere støtten på virkningskriteriet om, at mindst 250 arbejdstagere skal være blevet afskediget.

#### EU's Solidaritetsfond

**EU's Solidaritetsfond** aktiveres på anmodning af en støtteberettiget medlemsstat, når der opstår større eller regionale naturkatastrofer, f.eks. jordskælv, oversvømmelser, tørke, skovbrande, storme eller alvorlige folkesundhedsmæssige krisesituationer. Den bidrager til at øge medlemsstaternes og regionernes robusthed og beredskab til at tackle de negative virkninger af klimaændringer samt andre naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer.

Der blev i 2019 ydet støtte til finansiering af nødhjælps- og genopretningstiltag til et beløb af 293 mio. EUR efter ansøgninger fra tre medlemsstater vedrørende naturkatastrofer, der fandt sted i 2018, nemlig oversvømmelser i Rumænien og voldsomt vejr i Italien og Østrig. I 2019 modtog Kommissionen fire støtteansøgninger: fra Østrig vedrørende de ekstreme vejrforhold i 2018 fra Grækenland vedrørende storme på Kreta i 2019 fra Portugal vedrørende orkanen Lorenzo på Azorerne i 2019 og fra Spanien vedrørende ekstreme vejrforhold i slutningen af 2019.

I maj 2019 **offentliggjorde Kommissionen den første efterfølgende evaluering** <sup>(54)</sup> **af EU's Solidaritetsfonds** interventioner mellem 2002 og 2016, som bekræftede instrumentets europæiske merværdi. Evalueringen konkluderede, at fonden er et værdifuldt redskab i EU's værktøjskasse til

<sup>(54)</sup> Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, *Ex Post Evaluation of the European Union Solidarity Fund 2002-2016* ([https://ec.europa.eu/regional\\_policy/en/information/publications/evaluations/2019/ex-post-evaluation-of-the-european-union-solidarity-fund-2002-2016](https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/evaluations/2019/ex-post-evaluation-of-the-european-union-solidarity-fund-2002-2016)).

foranstaltninger i katastrofesituationer. Samtidig skal politiske tiltag, som øger fondens potentiale, overvejes yderligere.

